

Ob Nilu.

(Piše F. K. Gregorec.)

olikokrat slišite, ljubi otroci, v šoli o Egiptu in o reki Nil, ki napaja to čudovito deželo! Ljubka zgodba o egiptovskem Jožefu, o Mojzesovem rojstvu in o njegovi rešitvi, o njegovem poslanstvu, da izpelje izvoljeno izraelsko ljudstvo iz sužnosti Faraonov — vse to je v zvezi z Egiptom in Nilom. Naposled nas pa spominja še rešitev božjega Deteta iz roke Herodove in beg svete Družine iz Betlehema v Egipt na to deželo, ki je torej kakor Palestina posvečena po Jezusovi pričujočnosti.

Še dandanašnji čuva starodavno zvesto poročilo dvoje krajev, kjer je bivalo božje Dete v svojem pregnanstvu pred krutim Herodom. Prvo je kake dve uri od Kahire, v kraju, ki se imenuje Matarieh. Ondi — pravi poročilo — je počivala sveta Družina na svojem begu pod drevesom, ki se kaže še sedaj. Blizu drevesa pa je neusahljiv studenec, ki je po sporočilu jel izvirati, ko je ondi počivala sveta Družina, da si je mogla pogasiti vročo žejo. Pili smo tudi mi iz studenca, ki izvira globoko v vodnjaku. Res da ni voda, kot so naši gorski vrelci; vendar ena najboljših je le, kar smo jih pili v Egiptu. Drevo, ki je dalo blagodejno senco sveti Družini, se imenuje še sedaj Marijino drevo. To je divja smokva, ki pa seveda ni več prav tista, pod katero je počivala sveta Družina, pač pa prava njena potomka. Kadar se namreč jame drevo sušiti, tedaj vzamejo od njega živo mladiko in jo vsade ob starem drevesu. Drevo, ki je zdaj že popolno onemoglo in skoro docela suho, je bilo vsajeno l. 1762. Toda poskrbljeno je že za prihodnost. Leta 1909. so namreč vsadili od stare matere novo mladiko, ki je bila ob našem obisku 27. septembra l. 1910. že prav čvrsta krasotica. Nakupili smo si tukaj podobice z lesom tega Marijinega drevesa.

Naselili so se v tem spominskem kraju francoski jezuitje, ki so poleg starejše kapelice, s prelepo sliko ondote zgodbe v oltarčku, sezidali v novejšem času prekrasno cerkvico posvečeno sveti Družini. Ima troje ljubkih kamenitih oltarjev in ob stranskih stenah šestero silno lepih in umetniških slik, predočujočih dogodke na begu pred Herodom.

Zanimiv je tudi latinski napis na kameniti plošči v cerkvi, ki pravi, da so to cerkvico postavili sveti Družini razkropljeni in preganjani jezuitje Lyonske pokrajine v znamenje ljubezni in v zaupanju na vrnitev. Torej na onem kraju, kjer je čakala sveta Družina angela, da jim naznani vrnitev v domovino, čakajo tudi ti zvesti služabniki božji, veselega glasu, ki naj jih pokliče nazaj v njihovo ljubljeno Francijo.

Okroginokrog obdaja to naselbino velik afrikanski vrt. Pod košatim gumijevim drevesom so nam pripravili dobri redovniki prijeten zajtrk, seveda bolj iz prijaznosti, kot pa zaradi naše potrebe — ako izvezamem

one tri gospode, ki so maševali na tem znamenitem kraju. Ogledovaje ta vrt, sem opazil marsikaj novega, nam Evropejcem čudovitega. Že gumijevo drevo je za nas prav čudna prikazen. Napravi namreč silno široke veje. Da jih pa more tudi držati, zato se spuste s teh vej proti zemlji mladike, ki se zarijejo v zemljo, napravijo ondi korenine in podpirajo okroginokrog mogočne veje košatega drevesa. Petnajst do dvajset metrov visoke palme nosijo samo na vrhu velik šop vedno zelenih, mogočnih, do pet metrov dolgih listov; pod njimi pa rumeni po pet velikih šopov sladkih dateljev. Dalje naletimo na drevo, raz katero vise sadeži kot salame v dimniku. Pridemo do bambusa. Deblo je videti popolno suho. Potrkam nanje in zazvenelo je, kot bi udaril na vodni žleb pri strehi. Vkljub temu pa se košati na vrhu živozeleno listje.

Ko stopimo iz vrta na cesto, ki vodi v starodavno mesto Faraonov, v Heliopolis, zagledamo pred seboj prostrano njivo, obsejano z bombaževcem. Ko bi bila naša ajda trikrat tolika, kot je, bi bila kot bombaž. Iz lepega, dokaj velikega rumenega cvetja se razvije po troje malih bombaževih kosmičev, ki so približno toliki, kot se rabijo pri podelitvi sv. poslednjega olja. —

Četrť ure se hodi polagoma in se pride do neznatnih ostankov mesta Heliopolisa. Le ena sama priča stare slave in umetnosti stoji še neomajana, ta je dvajset metrov visoki obelisk, štirioglat steber, ki se proti vrhu zožuje. V tisočletjih se je že zemlja toliko naplavila okrog njega, da stoji sedaj ta steber dva metra pod zemeljsko površino.

Na vseh štirih straneh ima vrezane hierogliffe t. j. staroeģiptovska pismena, ki izražajo na vsaki strani isto molitev do nekega božanstva.

Okrog Heliopolisa je obdelano polje. Tu sem imel priliko opazovati eģiptovskega orača. Dvoje govedi je silno preprosto vpreženih v jako primitiven plug — ako smemo tisto napravo imenovati „plug“. Koncem navadnega droga je podvito nekako železo in s tem se prebrska nekoliko zemlja, nanjo se napelje voda iz vodnjaka po malem vodotoču. V par dneh voda usahne, vseje se žito in opravljeno je do žetve. To se zgodi trikrat na leto. Ne groma, ne toče, ne nalivov ni v Eģiptu. Solnce da toploto, Nil pa mokroto in gnojilo, pa mora uspevati, ako bi ne hotelo. Zato se ne čudimo, da je bilo že v starih časih žita v Eģiptu, da so ga hodili kupovat celo Jakobovi sinovi iz daljne kanaanske dežele.

Pravilo se mi je, da Nil ne prestopa bregov, ampak nastopi le v strugi tako visoko, da preplavi pod zemljo ves Eģipt. Kmetje imajo pa po svojem polju izkopane velike vodnjake, ki se ob času velike vode napolnijo do vrha, in iz teh vodnjakov črpa živina z gonilno pripravo in korci na velikanskem kolesu gosto Nilovo vodo, ki jo vodotoči speljejo na polje.

Iz tega rodovitnega kraja sta nas potegnili hlaapon in elektrika v oazo, t. j. zelenico, kjer pa ni bilo nič zelenega. Oazo namreč imenujejo novo selišče pri Kahiri, ki je zidajo bogati podjetniki za evropejske milijonarje, da bi se hodili tja dol gret, kadar brije ostra burja po njih

domovini. Iz samega peska se dvigajo palače, velike in krasne, da jih je dobiti malokje takih. Seveda bodo tudi poskrbeli za zadostno vodo. Tedaj se bo pa izpremenil celo pesek v najlepše zelenje in cvetje.

(Dalje prihodnjič.)

Moja rojstna vas in požar.

(Zapisal Anton Antonov.)

Sen znamenit dogodek iz svojih detinskih dni naj vam povem, ki je bil zelo usoden za našo vas.*

Na zemljevidu se deli naša dežela na tri dele: Gorenjsko, Dolenjsko in Notranjsko, kar je vam že gotovo znano. Niste pa še do danes vedeli, da je meni tekla zibelka na mehki dolenjski zemlji, kjer stoji moja rojstna vas Mali trg ter šteje sedaj devetintrideset hiš. Koliko jih je imela v mojih srajčastih letih, torej pred usodnim požarom, vam res ne vem povedati.

Če se hodi počasi, se porabi od Ljubljane do naše lepe doline najmanj dva dni; če se pa malo požuriš, pa jo primahaš nekoliko preje.

Nekoliko vzvišen je oni svet, s katerega se ti razprostire široka in dokaj dolga dolina; kjer te pozdravi najprvo rdeča streha visokega, a ne prav velikega zvonika naše župne cerkve.

Ako greš dalje ter prideš že na parobke dolininega okrilja, se ti zasveti cela župna cerkev v vsej svoji veličini in belini. Potem se zazibljejo široke poljane rodovitnega polja, ki ga sicer ne namaka nobena reka, ne potok in noben studenec. Vendar pa mora preteči precej tednov v vročem poletju, da jame veneti rastlinje.

Med temi krasnimi njivami te pelje bela, ne preveč široka cesta v vas Središče, kjer se odcepi najmanj šest ozkih cestic.

In ena izmed njih, če si jo prav izbral, te vede v mojo rojstno vas Mali trg. Izprva moraš korakati med pašniki, a ne dolgo. Kmalu te začudeno premeri prva vaška koča od nog do glave, kakor bi hotela reči: „Kaj pa ti, tujec, tukaj?“ In troje kodrastih otroških glav se skrije za vogalom.

Še tri hiše te prebulijo, in moja rojstna hiša se ti nasmeje prijazno in vablivo, ker si ji najbrže všeč.

Nič se ne boj! Kar vstopi ter si jo oglej natančno, da mi ne boš mogel z ničemer oporekati, kar sem že povedal o nji.

Vem, da se ne zadovoljiš samo s tem kratkim ogledom. Zato pa kar pogumno naprej! Vidiš najprvo hišo in troje skoraj novih gospodarskih poslopij. Tej hiši smo rekli pri Kobalovih, a njeni prebivalci so se pisali za Mikleče.

* Prim. sestavke „Iz mojih detinskih dni“ l. 1911.